

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
44-240 Żory , ul. Księcia Przemysława 2
(32) 43-42-412, (tel/fax) 43-43-713 wew.10

Regon 003445725
NIP 651-14-86-768
mops@mops.zory.pl

MOPS/ 572 /3446 /31/2021

Żory dnia 18 maja 2021 r.

BIURO RADY MIASTA
ŻORY

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach zgodnie z art.110 ust.9 ustawy o pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ZA ROK 2020
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŻORACH

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach za 2020 r.

1.W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wydano 2060 decyzji administracyjnych przyznających różnego rodzaju świadczenia. Wydano 20 skierowań do Ochronki Caritas w Żorach, wydano 34 skierowania do Dziennego Domu Pobytu „Senior +”, wydano 46 skierowań do Centrum Integracji Społecznej w Żorach.

2. Przeprowadzono 2808 wywiadów środowiskowych (w tym część przeprowadzono drogą telefoniczną z uwagi na pandemię).

3. Objęto pomocą:

- 491 rodzin objęto pracą socjalną.
- 12 osób objęto zawarciem kontraktu socjalnego.
- 483 rodzin objęto poradnictwem specjalistycznym :prawnym, psychologicznym, i rodzinnym.
- 691 rodzin i osób objęto pomocą materialną i instytucjonalną.

4. Zakwalifikowano 162 osoby do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)

5. Skierowano:

- 49 osób do mieszkań chronionych wspieranych
- 36 osób do Schroniska dla Osób Bezdomnych
- 50 osób skorzystało z Noclegowni

6.W roku 2020 ze względu na pandemię wydano:

- 140 paczek, z których skorzystało 36 rodzin na łączną kwotę 7.218,98 zł
- 850 posiłków z których skorzystało 37 rodzin na łączną kwotę 8.500,00 zł

Pomocy społecznej udzielono osobom i rodzinom w szczególności z uwagi na:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie	
	2019	2020	2019	2020
Ubóstwo	270	293	566	616
Bezdomność	94	85	97	98
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	10	73	31
Bezrobocie	110	132	295	335
Niepełnosprawność	198	225	336	399
Długotrwała lub ciężka choroba	292	334	497	567
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	194	282	646	904
Przemoc w rodzinie	4	12	4	36
Alkoholizm	47	35	68	50
Narkomania	15	7	17	8
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	12	15	23
Zdarzenie losowe	4	3	6	5
Sytuacja kryzysowa	8	14	14	27

Liczby osób i rodzin nie sumują się, bowiem dysfunkcje z powodu, których pomoc jest przyznawana mogły współwystępować ze sobą.

Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej:

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców		Liczba świadczeń	
	2019	2020	2019	2020
Zasiłki stałe	102	103	1010	997

Zasiłki okresowe	113	100	380	310
Schronienie poza powiatem	4	1	267	29
Posiłek	280	273	28529	15872
Sprawienie pogrzebu	5	13	5	13
Zasiłki celowe	308	204	-----	460
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	4	5	42	48
Usługi opiekuńcze podstawowe	124	129	46337	42584
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	5	1103	1161
Opłata składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłkobiorców	94	102	919	942
Opłata składki na ubezpieczenia zdrowotne od osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego CIS	45	45	304	244
Odpłatność za pobyt mieszkańców Żor umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej	66	66	692	713

Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Łączna liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia wyniosła 681.

Realizacja programu dożywianie „Posiłek w szkole i w domu”:

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców		Liczba świadczeń	
	2019	2020	2019	2020
Dożywianie dzieci i młodzieży w okresie nauki szkolnej (obiady)	140	91	14315	3492
Dożywianie bezdecyzyjne dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole (obiady)	20	15	1707	979
Gorący posiłek dla osób	85	79	8177	6354

dorostych				
Dożywianie dzieci w przedszkolach	50	50	3212	2397
Bony żywnościowe- program	27	33	-----	62
Zasiłki celowe na zakup żywności-program	404	486	490	711

Adresatami programu są dzieci od 0-7 roku życia, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz osoby dorosłe w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności samotne, starsze, chore, niepełnosprawne, jeśli ich dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Formą realizacji dożywiania jest zakup posiłku lub przyznanie zasiłku celowego na zakup żywności. W roku 2020 z powodu zamknięcia szkół i przejścia na naukę zdalną liczba świadczeniobiorców (dzieci i młodzieży w okresie nauki szkolnej) jak i liczba świadczeń znacznie się zmniejszyła. Rzeczywista liczba osób objętych programem w roku 2020 wyniosła ogółem 641 w tym liczba osób korzystających z zasiłku celowego – 558, z posiłku – 216, ze świadczenia rzeczowego - 50. Liczba osób korzystających z posiłku- program „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2020 wyniosła 216.

Realizacja zadań związanych z działalnością Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach.

I. Korzystający z OIK

Po wielozakresową pomoc psychologiczną do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Żorach zgłosiły się 292 osoby. To dużo mniej niż w roku 2019 (492 osoby). Spadek liczby osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy psychologicznej był spowodowany przede wszystkim epidemią Covid 19. Zrezygnowano w dużej części z bezpośrednich wizyt w ośrodku na rzecz kontaktu telefonicznego lub e-mailowego.

II. Formy pomocy psychologicznej to:

Terapia indywidualna - 283 osoby

Terapia par i małżeństw -5 par i terapia rodzinna – 62 osoby .

Grupa wsparcia dla ofiar przemocy domowej – 13 osób wzięło udział w 13 spotkaniach

Interwencje w terenie – 3 (wizyty w sądzie, szpitalu, w miejscu zamieszkania)

Ilość spotkań – 867

III. Najczęstsze problemy osób zgłaszających się o pomoc to:

- Różnego rodzaju konflikty, w tym głównie rodzinne – 89 osób
- Przemoc –57 osób
- Uzależnienia – 47 osób
- Problemy opiekuńczo – wychowawcze – 45 osób

- Zaburzenia psychiczne, nerwice, depresje, różnego rodzaju zaburzenia – 33 osoby
- Żałoba - 12 osób
- Inne - np. niepełnosprawność, samotność, ubóstwo i bezrobocie, choroba przewlekła itp.

IV. Hostel 2020 r.

Ze schronienia w Hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystały 24 osoby, w tym 12 dzieci. Głównym powodem schronienia była przemoc domowa jak i sytuacja kryzysu z uwagi na bezdomność. Osoby przebywające w Hostelu w zależności od potrzeb korzystały z pomocy psychologicznej, wsparcia asystentów rodziny, pracy socjalnej, pomocy materialnej, uczestniczyły w terapii uzależnień, były aktywizowane zawodowo.

W roku 2020 celem poprawy warunków socjalnych w Hostelu zmniejszono ilość miejsc noclegowych z 18 do 12, przekształcając dwa pokoje mieszkalne w kuchnię i pokój zabaw dla dzieci przebywających w Hostelu.

Realizacja zadań z zakresu pomocy osobom bezdomnym.

Na terenie naszego miasta funkcjonują placówki przeznaczone dla osób bezdomnych tj. Noclegownia posiadającej 20 miejsc noclegowych, Schronisko dla kobiet i mężczyzn posiadające 23 miejsca noclegowe a także Ogrzewalnia działająca w okresie zimowym. W ubiegłym roku z uwagi na pandemię osoby bezdomne mogły całodobowo korzystać z pobytu w Noclegowni. Zachęcano osoby bezdomne, by mogły spędzać czas na terenie Noclegowni i jej obejścia bez konieczności przemieszczania się na terenie miasta. Z uwagi na pandemię zapewniono wszystkim chętnym dostęp do maseczek ochronnych i płynów dezynfekujących. W okresie zimowym, nie było potrzeby zwiększania miejsc noclegowych na Noclegowni nawet w okresie ostrych mrozów.

W roku 2020 ze schroniska skorzystało 36 osoby. Jednak pobyty te były krótkotrwałe. Znacząco to wpłynęło na liczbę wykorzystanych rocznie osobodni. W 2020 r. liczba osobodni wynosiła 3324. Dla porównania w 2019 r. to 5624 osobodni. Taka sytuacja przełożyła się na znaczący wzrost kosztów pobytu w schronisku w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Z pobytu w schronisku korzystały także 3 kobiety. W 2020 roku aż 6 osób zamieszkujących schronisko otrzymało mieszkania socjalne, 3 osoby wynajęły mieszkania hotelowe, 6 osób skorzystały z pobytu w mieszkaniach chronionych. Było także kilka osób, które wyjechały z terenu miasta. Ta dynamika zmian spowodowała, iż jest mało osób bezdomnych kwalifikujących się do pobytu w schronisku.

W roku 2020 z noclegowni choć raz skorzystało w sumie 50 osób. Dla porównania w 2019 r. z pobytu w Noclegowni skorzystało 67 osób. Tutaj również zaobserwowaliśmy spadek osobodni z 2767 w 2019 r. do 2297 osobodni w 2020 r. Nawet w okresie największych mrozów na Noclegowni były miejsca wolne. To także przekłada się na koszt

utrzymania tej placówki w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Z uwagi na pandemię budynek Noclegowni był dostępny dla osób bezdomnych całą dobę. Zaś budynek Ogrzewalni od połowy roku wykorzystywano jako „izolatorium” jeśli osoby bezdomne zgłaszały jakiegokolwiek dolegliwości mogące świadczyć o zakażeniu Covid 19. Na szczęście żaden z pobyków izolacyjnych nie potwierdził zakażenia osób tam przebywających. Ogólnie z Ogrzewalni skorzystało w sumie 9 osób, było to 31 osobodni. Była to tendencja spadkowa z porównaniem z rokiem 2019 (15 osób).

Osoby bezdomne na terenie miasta mogły korzystać z :

1. Wyżywienia – tj. dziennego gorącego posiłku (wydano 4252 posiłki, tendencja spadkowa w stosunku do 2019 r – wydano 5012 posiłków), pomocy żywnościowej realizowanej przez organizacje pozarządowe oraz kościoły, w razie potrzeby z żywności z zapasów znajdujących się na świetlicy noclegowni.
2. Odzieży i obuwia - pomoc w formie odzieży realizowana jest indywidualnie w zależności od potrzeb. Na terenie Świetlicy Noclegowni zabezpieczone są używane komplety odzieży i obuwia, wyprane i zdezynfekowane najczęściej pochodzące z tzw. darów.
3. Kąpeli w łaźni, gdzie mogą utrzymywać codzienną higienę osobistą i zmienić odzież. (W sumie z łaźni skorzystano 494 razy). Z wymiany odzieży i obuwia skorzystało 12 osób).

W przypadku kiedy bezdomny mieszkaniec naszego miasta przebywa poza nim, współpracujemy z różnymi ośrodkami dla osób bezdomnych na terenie całego kraju np. Ośrodkiem „Brata Alberta” w Przegędzy, Schroniskiem dla osób bezdomnych w Wodzisławiu Śląskim, Ośrodkiem „Arka „ w Dąbrowie Górniczej - placówką min. dla osób bezdomnych niepełnosprawnych. W ubiegłym roku tylko jedna osoba korzystała ze schronienia poza miastem a MOPS pokrywał te koszty. W latach ubiegłych były to 4 osoby.

Osoby bezdomne, które wykazywały się złym stanem zdrowia, wymagające pomocy np. w formie różnego rodzaju usług, korzystały z mieszkań chronionych wspieranych.

W celu minimalizacji zjawiska bezdomności, oprócz wcześniej wymienionych form pomocy, prowadzono szeroko pojętą pracę socjalną, a w szczególności: motywowanie do abstynencji, leczenia odwykowego, terapii uzależnień, leczenia specjalistycznego.

Osoby bezdomne przebywające w placówkach dla osób bezdomnych miały możliwość skorzystania z wspieranego zatrudnienia organizowanego przez Centrum Integracji Społecznej w Żorach, gdzie nabywały nowych umiejętności zawodowych. Z tej formy pomocy skorzystało aż 19 osób.

W przypadku osób przebywających poza Noclegownią, regularnie prowadzone były kontrole miejsc grupowania się osób bezdomnych, w celu potwierdzenia stanu ich zdrowia, sposobu w jaki funkcjonują w swoim środowisku oraz udzielenie ewentualnej pomocy (w szczególności pokierowanie na Noclegownię, leczenie detoksykacyjne). W roku 2020

przeprowadzono 12 objazdów miejsc grupowania się osób bezdomnych, część objazdów wykonywana była wspólnie z Policją. Aktualnie stałym monitoringiem objętych są 3 stanowiska grupowania się na terenie miasta Żory osób bezdomnych. Liczba ta jest mniejsza z porównaniem z zeszłym rokiem. Również podczas objazdów miejsc grupowania się osób bezdomnych zaobserwowano obecność osób spoza terenu miasta Żory, były to osoby przyjezdne, nie będące na stałe w Żorach, niejednokrotnie potęgowały obraz bezdomności na terenie miasta Żory.

Realizacja zadań z zakresu związanego z działalnością Interdyscyplinarnego Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupy roboczej za rok 2020

Zgodnie z ustawą z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny realizował działania wynikające z ww. ustawy, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021.

Z uwagi na zagrożenie epidemiczne w roku 2020 odbyło się tylko jedno posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego w tradycyjnej formie. Korespondencyjnie wybrano natomiast przewodniczącego Zespołu, jego zastępcę i sekretarza. Kontakt z członkami Zespołu i grup roboczych odbywał się głównie telefonicznie lub mailowo a w sytuacjach tego wymagających – osobiście.

W dniu 14.02.202r. zorganizowano akcję „One Billion Rising” Jej celem było wyrażenie publicznego sprzeciwu wobec przemocy seksualnej, której doświadczają dziewczęta i kobiety na całym świecie, a wspólnym elementem towarzyszącym kampanii był taniec. W ramach tej ogólnoswiatowej kampanii na znak solidarności kobiety z całego świata zatańczyły taki sam układ taneczny jednego dnia i o jednej porze. Akcja na świecie prowadzona jest od 2011 roku, w Polsce od 2013 roku.

Z uwagi na zagrożenie epidemiczne w roku 2020 nie zorganizowano listopadowej akcji „Biała Wstążka”

W okresie od 1.01.2020r. do 31.12.2020r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 117 „Niebieskich Kart – A” a 56 było kontynuowanych z poprzedniego roku . Łącznie w okresie od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. procedurę prowadzono 173 razy.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 328 posiedzeń grupy roboczej, w których uczestniczyli przedstawiciele Policji, pomocy społecznej, oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej. Członkowie grupy roboczej w trakcie posiedzeń dokonywali analizy sytuacji rodzin.

W bieżącym roku nie odnotowano więc tendencji wzrostowych jeśli chodzi o wszczynanie procedur „Niebieskie Karty”, natomiast pojawiły się trudności w realizacji procedury. Ograniczono ilość posiedzeń grup roboczych a także liczbę osób uczestniczących w tych posiedzeniach. Kontakt z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie oraz z osobami stosującymi przemoc w okresie

największego zagrożenia epidemicznego odbywał się głównie telefonicznie. Pomoc psychologiczna, terapeutyczna i prawna również ograniczona została głównie do teleporad. W warunkach zagrożenia epidemicznego szczególnie trudne było monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych przemocą. Ograniczono bowiem działania wychowawców w szkole, pracowników socjalnych, asystentów rodziny i kuratorów.

Realizacja zadań realizowanych w Dziale Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach

W 2020 r. Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach zrealizował następujące świadczenia:

	rodzaj świadczenia	ilość wniosków	ilość wydanych decyzji
1.	Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	1006	1132
2.	Świadczenie pielęgnacyjne	97	252
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	456	667
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	14	11
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	335	331
6.	Świadczenie rodzicielskie	136	156
7.	Świadczenie „Za życiem”	3	4
8.	Świadczenie rewalidacyjne	12	15
9.	Świadczenie „Dobry start”	5699	5664
10.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	270	343
11.	Świadczenie wychowawcze	970	1204
12.	Stypendium szkolne	35	34
13.	Zasiłek szkolny	1	1

14.	Dodatek mieszkaniowy	590	623
15.	Dodatek energetyczny	56	75
16.	Zapomoga z budżetu gminy z tytułu urodzenia się dziecka	1	1
	Wydawaniem zaświadczeń do programu „Czyste powietrze”	14	14 zaświadczeń
		łącznie wpłynęło 9695 wniosków	łącznie zostało wydanych 10545 decyzji

Świadczenia te były realizowane na bieżąco.

Nadal największym utrudnieniem w pracy Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach jest rozpatrywanie wniosków, w których zachodzi domniemanie właściwości wojewody czyli tych, gdzie przed ustaleniem samego prawa należy ustalić czy w konkretnej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (w tym celu wnioski przekazywane są do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach). Procedura ta dotyczy m. in. wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasiłku rodzinnego. Czas rozpatrywania takich wniosków co do zasady wynosi co najmniej kilka miesięcy, w niektórych przypadkach czas ten należy liczyć w latach. Przedłużający się czas rozpatrywania takich wniosków wymusza na jednostce, działającej jako organ właściwy, zwiększoną pracę nad tymi wnioskami z uwagi na konieczność m. in.:

- regularnego kontrolowania stanu sprawy,
- odpisywania na liczne skargi/zapytania stron o podjęte czynności,
- regularnego kontrolowania stanu środków na zabezpieczenie wypłaty świadczeń.

Realizacja ww. świadczeń przez tutejszy Dział odbywa się (co do zasady) na wniosek klienta ubiegającego się o dane świadczenie. Z obsługą niniejszych świadczeń tj. prowadzeniem postępowań w zakresie ustalania prawa, weryfikacji prawa, egzekucji nienależnie pobranych świadczeń ściśle związana jest z koniecznością szeroko pojętej współpracy z innymi instytucjami, takimi jak, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Skarbowy, Urząd Miasta, Komenda Miejska Policji, Prokuratura Rejonowa, zakłady pracy.

W 2020 r. mimo ograniczeń związanych z epidemią zabezpieczono kadrowo pracę działu bez zbędnych zakłóceń.

Realizacja zadań z zakresu udzielania bezpłatnego poradnictwo prawnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej dwa razy w tygodniu dyżurował prawnik udzielając porad w formie stacjonarnej i zdalnej w zakresie:

Prawo rodzinne –137

Prawo spadkowe – 26

Prawo karne art 207 kk – 18 (art. 207 kk –przemoc domowa)

Prawo karne – 1

Prawo cywilne – 1

Prawo ubezpieczeń społecznych – 12

Prawo lokalowe – 1

Realizacja zadań z zakresu działalności Działu Pieczy Zastępczej za 2020 rok

- zrealizowano postanowienia sądu o umieszczeniu w trybie nagłym 19 dzieci, w tym 17 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 2 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- nadzorowano na terenie Miasta Żory 86 rodzin zastępczych w których, przebywało 118 wychowanków (stan na 31.12.2020r.), w tym pełnienie funkcji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dla 1 rodziny zawodowej i 1 rodzinnego domu dziecka funkcjonujących na terenie powiatu tarnogórskiego. W ciągu roku sprawozdawczego rozwiązało się 13 rodzin zastępczych wychowujących 13 dzieci,

Rodzaj rodziny	Ilość rodzin
Spokrewniona	54
Niezawodowa	26
Zawodowa	5
W tym: o charakterze pogotowia rodzinnego	1
specjalistyczna	1
Rodzinny dom dziecka	1
ŁĄCZNIE	86

	Ilość rodzin	Ilość dzieci
Dzieci w pieczy zastępczej pochodzące z Miasta Żory a umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Żory	60	80
Dzieci w pieczy zastępczej umieszczone na terenie Miasta		

Żory a pochodzące z innego powiatu	26	30
Dzieci w pieczy zastępczej pochodzące z terenu Miasta Żory a przebywające w zawodowych rodzinach zastępczych w Tarnowskich Górach	2	8
ŁĄCZNIE	86	118

- pokrywano koszty 21 rodzin zastępczych funkcjonujących poza terenem Miasta Żory na łączną kwotę 351.757,98, w których umieszczono 33 dzieci pochodzących z terenu Miasta Żory,
- z uwagi na brak placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie Miasta Żory pokrywano koszty pobytu 21 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów na łączną kwotę 1.195.081,33 zł. W porównaniu z rokiem 2019 liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej spadła o 4 osoby. Na dzień 31.12.2020r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 16 dzieci pochodzących z terenu Miasta Żory,
- zgłoszono do Ośrodka Adopcyjnego 7 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
- pozyskiwano kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych poprzez informację zamieszczoną w Kurierze Żorskim, lokalnych stronach internetowych, stronie internetowej MOPS tj. www.mops.zory.pl,
- promowano ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez zorganizowano we współpracy z Firmą Extral Aluminium z Żor oraz placówką wsparcia dziennego Świetlicą Horyzont konkursu plastycznego na kartę świąteczną oraz bal przebierańców, na którym nagrodzono zwycięzców konkursu tj. wychowanków rodzin zastępczych oraz wychowanków Świetlicy Horyzont.
- przeszkolono 1 małżeństwo na zawodową rodzinę zastępczą, rozpoczęto szkolenie na rodzinę zastępczą niezawodową dla 3 małżeństw i 1 osoby samotnej,
- w wyniku prowadzonej pracy socjalnej oraz wsparcia asystenta rodziny 9 dzieci wróciło do rodziców biologicznych, a 2 dzieci zostało przekazanych do rodziny adopcyjnej,
- regulowano odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w wyniku czego ustalono odpłatność całkowitą lub częściową na łączną kwotę 314.652,09 zł. Faktyczne wpłaty rodziców do budżetu miasta wynosiły kwotę 95.950,15 zł co stanowiło 30% ogółu należności,
- regulowano odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w wyniku czego ustalono odpłatność całkowitą lub częściową na łączną kwotę 158.163,98 zł. Faktyczne wpłaty rodziców do budżetu miasta wynosiły kwotę 7.132,94 zł co stanowiło 4,5 % ogółu należności.
- objęto pomocą 19 usamodzielnionych wychowanków (w tym: 16 wychowanków z rodzin zastępczych oraz 3 wychowanków z placówki szkolno-wychowawczej), w formie

comiesięcznej pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, pomocy rzeczowej oraz pomocy na usamodzielnienie.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń
1.	Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności	87 rodzin	1552
2.	Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	6	7
3.	Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	3	3
4.	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	7	76
5.	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	8	17
6.	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla wychowanków	16	131
7.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i zagospodarowanie	13	15

Realizacja zadań z zakresu działalności placówki opiekuńczo – wychowawczej Świetlicy „Horyzont”

Placówka Wsparcia Dziennego „Horyzont” w Żorach działa w ramach struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach. Placówka czynna jest pięć razy w tygodniu w godzinach 12:00 – 18:00, z czego dzieci z grupy młodszej w placówce przebywają do godziny 16:00. W okresie wakacji i ferii placówka otwarta była od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00 – 15:00. W 2020 roku na działalność placówki znaczny wpływ miały ograniczenia działalności spowodowane pandemią wirusa COVID-19. Zgodnie z decyzjami wojewody śląskiego (okres: 13.03 – 20.07.2020r.) oraz decyzjami władz centralnych (okres: 01.11 – 31.12.2020r.) w placówce nie mogli przebywać wychowankowie. Jedynymi możliwymi formami wsparcia były działania prowadzone na odległość, tj. grupy wsparcia dla

wychowanków w ramach platform messenger i facebook oraz grupa wsparcia dla rodziców na platformie facebook.

Formy pracy w placówce

1. Odrabianki (pomoc w odrabianiu lekcji i uzupełnianiu braków szkolnych)
2. Dożywianie – posiłki wydawane w formie bułek. Dwa posiłki dziennie
3. Nadania – autorski program wychowawczy „Wygrać siebie”
4. Społeczności – wspólne spotkania zespołu wychowawczego oraz wychowanków, które w czasie roku szkolnego odbywają się raz na tydzień, a w wakacje i ferie codziennie.
5. Dyżury – dyżury przy jadalni i kluczach
6. Komputery i gry telewizyjne – z komputerów dzieci korzystają podczas wyznaczonych dla poszczególnych grup dni
7. Wycieczki, wyjazdy, biwaki, czuwania nocne
8. Uroczystości świetlicowe
9. Gry terenowe i zbiórki harcerskie 16 DH „Wataha”
10. Zajęcia sportowe (w tym basen)
11. Zajęcia integracyjne
12. Zajęcia kulturalne (np. kino, muzeum)
13. Zajęcia manualne (plastyczne, techniczne)
14. Zajęcia fabularne, cykle fabularne
15. Udział w uroczystościach miejskich i wojewódzkich
16. Udział w akcjach ogólnopolskich
17. Promocja placówki i reprezentacja
 - w tym:- wolontariat – 5
 - akcje promocyjne - 4
 - udział w akcji Ogólnopolski Bieg Powstania Warszawskiego – 1
 - udział w konkursie plastycznym na kartkę świąteczną organizowanym przez firmę EXTRAL (wychowankowie z placówki zajęli w nim I, II i III miejsce oraz zdobyli dwa wyróżnienia) - 1
 - warty – 1
 - organizacja akcji Betlejemskiego Światła Pokoju - 1
 - Zielona Ławeczka - 4

W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku w zajęciach prowadzonych w placówce uczestniczyło 48 dzieci, które brały udział w realizacji programu wychowawczego „Wygrać siebie”. W tym roku ze względu na ograniczenia wynikające z pandemii nie doszły do skutku tradycyjnie organizowane przez naszą placówkę: Wycieczka Rodzinna z Horyzontem oraz Kolędowanie Bożonarodzeniowe.

Realizacja zadań z zakresu realizacji zadań asystentury rodzinnej w 2020 roku.

Asystentura rodzinna skierowana jest w stronę rzeczywistych problemów rodziny mających również inne podłoże niż trudna sytuacja materialno - bytowa zwłaszcza wtedy, kiedy zagrożone może być zdrowie lub życie małoletnich dzieci. Asystenci rodziny służąc pomocą mają przede wszystkim za zadanie wspieranie rodzin w kształtowaniu właściwych postaw rodzicielskich oraz wzmacnianie kompetencji rodzica w kwestiach opiekuńczo - wychowawczych. Udzielenie rodzinie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny następuje na wniosek strony, przy czym objęcie pomocą może być również poprzedzone postanowieniem sądu, w którym zobowiązuje się rodzinę do współpracy z asystentem rodziny lub informacją z instytucji najczęściej o charakterze oświatowym bądź ze środowiska zewnętrznego. Praca asystentów rodziny ma charakter multiprofesjonalny, co oznacza, że podejmują współpracę z różnymi instytucjami miejskimi np. placówkami oświatowymi, służby zdrowia, Komendą Miejską Policji czy Sądem (kuratorską służbą sądową) mając na celu wzmocnienie rodziny w samodzielnym funkcjonowaniu, uniknięcie odbioru małoletnich dzieci, a także pracę z rodzicem/ami biologicznym, która ma na celu powrót dziecka do domu rodzinnego i odzyskaniem władzy rodzicielskiej.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej na stanowisku asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w ramach zadaniowego czasu pracy w 2020 roku zatrudniano 13 asystentów rodziny w tym 10,71 etatu (średnia roczna).

Pomocą w postaci wsparcia asystenta rodziny w 2020 roku objęto łącznie 114 rodzin. W tym 23 rodziny uczestniczyły w projekcie „O własnych siłach - wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 114 rodzinach w 2020 roku współpracę podjęto w 87 przypadkach na wniosek własny, natomiast 27 zgodnie z postanowieniem sądu, w tym również w rodzinach projektowych na wniosek własny 19 i 4 na postanowienie sądu.

W rodzinach objętych asystenturą w 2020 roku w 114 rodzinach wychowywało się łącznie 187 dzieci w tym również 41 dzieci rodzin biorących udział w projekcie.

Na potrzeby pracy asystentów rodziny i pracowników socjalnych pozyskano 68 opinii z placówek oświatowych tzn. szkół i przedszkoli.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny są również monitorowane przez pracowników socjalnych zajmujących się sprawami podległego im terenu. W tym zakresie pracownicy socjalni przeprowadzili 192 monitoringi.

W 2020 roku 6 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny uczestniczyło w projekcie „Kooperacje 3D” polegającym na budowaniu wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin.

Realizacja zadań związana z organizowaniem pomocy w formie umieszczenia osób w Domach Pomocy Społecznej.

rok	Ilość osób przebywających w DPS w całym roku kalendarzowym	Ilość osób przebywających w DPS na koniec 2020 r	Zgony, rezygnacje	Ilość osób umieszczonych w danych roku
2020	68	58	9 zgonów 1 przeniesienie do ZOL	10 osób

Obecna sytuacja epidemiologiczna w kraju spowodowała, że w wielu domach pomocy społecznej są wolne miejsca i nie ma problemu, jak to było do tej pory z długim okresem oczekiwania. Ponadto miesięczny koszt pobytu w domach pomocy społecznej wynosi średnio od 4000 zł. do 5.500 zł. To sprawia, że gminy szukają innych rozwiązań w zakresie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi np. rozwój mieszkalnictwa chronionego - wspieranego. Osoby starsze i niepełnosprawne jak najdłużej chcą zostać w swoim środowisku lokalnym. Dom pomocy społecznej to ostateczność. Najpierw w zapewnieniu opieki osobie potrzebującej mobilizuje się w pierwszej kolejności rodzinę. Uzupełnia się tę opiekę w formie usług opiekuńczych, proponuje się pobyt w mieszkaniu chronionym, dopiero na końcu

w razie bezwzględnej konieczności umieszcza się osobę w Domu Pomocy Społecznej. Osoby starsze ale jeszcze sprawne fizycznie i psychicznie mając do wyboru Dom Pomocy Społecznej czy inną formę pomocy np. mieszkalnictwo wspomagane/wspierane wybierają to drugie, z uwagi na większą swobodę i niezależność.

Mieszkania chronione są formą wsparcia środowiskowego w wielu krajach, gdzie stanowią część kompleksów mieszkalnych z mieszkaniem dla osób niesamodzielnych posiadającymi wspólną przestrzeń integracyjną oraz zapewniającymi całodobowy dostęp do opiekunów pomocy społecznej. Przesłanki deinstytucjonalizacji mają zarówno charakter ekonomiczny (koszt opieki stacjonarnej), jak i społeczny (preferencje klientów). Deinstytucjonalizacja to kierunek, w którym powinniśmy bez wątpienia zmierzać, ale pamiętajmy, że przy osobach wymagających całodobowej, specjalistycznej opieki, dom pomocy społecznej jest koniecznością. Miasto Żory wybiera właśnie ten kierunek. Aktualnie w mieszkaniach chronionych znajdujących się na terenie miasta zamieszkują osoby starsze i niepełnosprawne, które korzystają z pomocy w formie usług bytowych.

Realizacja zadań z zakresu prowadzenia usług opiekuńczych

W 2020 r. z usług opiekuńczych skorzystało 129 osób starszych i niepełnosprawnych. Uruchomiono dla nich 42.584 godzin usług.

W związku z sytuacją epidemiczną zgodnie z „Instrukcją procedowania dla pracowników socjalnych przy przyznawaniu świadczeń osobom w sytuacji zagrożenia zarażenia wirusem

SARS-CoV-2” z dnia 17 marca 2020 r. (załącznik Nr 3 do Polecenia Nr 27/2020 Wojewody Śląskiego z dnia 14 marca 2020 r.), wprowadzono obostrzenia (dotyczące zachowania bezpieczeństwa zarówno starszych i niepełnosprawnych klientów oraz opiekunów realizujących usługi) w zakresie realizacji usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Po weryfikacji i szczegółowej diagnozie przeprowadzonej przez pracowników socjalnych (z klientami i ich rodziną) ustalono, że należy zawiesić lub ograniczyć część usług opiekuńczych. Środowiska, w których usługi zostały zawieszone nadal prowadzony był monitoring ich sytuacji zdrowotnej.

Realizacja zadań z zakresu wypożyczania łóżek rehabilitacyjnych

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach prowadził wypożyczalnię łóżek rehabilitacyjnych dla osób chorych i niepełnosprawnych. Na stanie wypożyczalni było 30 łóżek. Wszystkie były wypożyczone. Z wypożyczenia skorzystało 47 osób.

Realizacja zadań z zakresu prowadzenia mieszkań chronionych

W Żorach funkcjonuje 8 mieszkań chronionych. Mieszkania te funkcjonują na ul. Promiennej 7 (5 mieszkań dla 10 osób) i na ul. Piastów Górnośląskich 4 (3 mieszkania dla 19 osób). Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki może być przyznane wsparcie w mieszkaniu chronionym. Wszystkie mieszkania chronione to mieszkania wspierane, które przygotowują pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagają te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W 2020 r. z mieszkań chronionych skorzystało 49 osób. Przyczyny umieszczenia osób w mieszkaniach chronionych to głównie ich niepełnosprawność, choroba lub trudne niespodziewane sytuacje kryzysowe. Mieszkania te są uzupełnieniem systemu głównie w polityce senioralnej w mieście jak i są pomocne w programach wychodzenia z bezdomności. Na uwagę zasługuje fakt, iż osoby starsze, często doświadczające różnego rodzaju niepełnosprawności nie mogą już bez wzmożonej opieki osób trzecich funkcjonować. Dotychczas funkcjonowało przekonanie, iż te osoby wymagają umieszczenia w Domach Pomocy Społecznej. Koszty ekonomiczne takiego rozwiązania są bardzo wysokie. Średni miesięczny koszt pobytu w Domu Pomocy Społecznej oscyluje pomiędzy 43.700,00 zł a 4.500,00 zł. Jednak nie tylko uwarunkowania ekonomiczne dla gminy są ważne. Pozostaje problem woli samych zainteresowanych, którzy wymagają pilnej pomocy. Nie chcą oni wyrazić zgody na umieszczenie ich w Domach Pomocy Społecznej (szczególnie w okresie pandemii). Dlatego też funkcjonowanie mieszkań chronionych jest ważnym elementem polityki społecznej miasta.

Realizacja zadań z zakresu Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach, w oparciu o Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, realizował szereg zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Rehabilitacja zawodowa miała na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Natomiast rehabilitacja społeczna miała na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W ramach realizacji zadań z zakresu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, (dofinansowywanych ze środków PFRON):

- dokonano zwrotu kosztów wyposażenia 2 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych;
- dofinansowano 7 osobom zakup sprzętu rehabilitacyjnego;
- dofinansowano 225 osobom niepełnosprawnym, w tym 62 dzieciom zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych na podstawie odrębnych przepisów, w tym: wózków inwalidzkich, protez, ortez, pończoch kikutowych, obuwia ortopedycznego, balkoników, przedmiotów pionizujących, soczewek, aparatów słuchowych, cewników, worków stomijnych, materaców p/odleżynowych, pieluchomajtek;
- udzielono dofinansowania do: likwidacji barier architektonicznych dla 10 osób niepełnosprawnych do budowy platformy pionowej, podjazdów, przystosowania łazienek oraz likwidacji barier technicznych dla 7 osób niepełnosprawnych na zakup łóżek ortopedycznych, rowerów trójkołowych;
- dofinansowano uczestnictwo 78 osobom niepełnosprawnym i 39 ich opiekunom w turnusach rehabilitacyjnych;
- nadzorowano pod względem finansowym działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej dla 85 uczestników,
- rozpatrzono ogółem 467 wniosków na dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowywanych ze środków PFRON, z czego 103 negatywnie,
- w ramach realizacji pilotażowego programu "Aktywny Samorząd", udzielono dofinansowania na:
 - zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu – 1 osoba,
 - uzyskanie prawa jazdy – 2 osoby,
 - zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – 15 osób,

- zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 2 osoby,
- zakup akumulatorów do posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 1 osoba,
- zakup oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego – 2 osoby,
- opłata kosztów żłobka lub przedszkola - 9 dzieci rodziców niepełnosprawnych,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach, w oparciu o zawartą Umowę w sprawie pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” realizował szereg zadań polegających na wyeliminowaniu i zmniejszeniu barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wysokość środków finansowych przypadających na realizację programu dla Powiatu Żory w roku 2020 wynosiła 239.917,79 zł.

W ramach programu udzielono dofinansowania kosztów następujących modułów i obszarów:

1. Zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu (moduł I obszar A zadanie 1).
2. Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (moduł I obszar A zadanie 2).
3. Zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (moduł I obszar B).
4. Zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (moduł I obszar C zadanie 1).
5. Dofinansowanie kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (moduł I obszar C zadanie 2).
6. Dofinansowanie oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (moduł I obszar C zadanie 5).
7. Opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu (moduł I obszar D).
6. Opłaty za naukę (czesne) oraz dodatku na pokrycie kosztów kształcenia na poziomie wyższym (moduł II).

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2022 r.

Rekomenduję utrzymanie i finansowanie dotychczasowych form i narzędzi niezbędnych do realizacji zadań związanych z pomocą społeczną na terenie miasta. Szczególnie jednak rekomenduję podjęcia następujących zadań w następnym roku budżetowym:

- 1) Utworzenie na terenie Miasta rodzinnego domu dziecka dla dzieci w wieku od 0 do 18 roku życia poprzez przekształcenie zawodowej rodziny zastępczej w rodzinny dom dziecka.
- 2) Rozszerzenie działań na rzecz dziecka i rodziny poprzez zawieranie umów z rodzinami wspierającymi i pomocowymi.

- 3) Wzmacnianie i rozwijanie rodzicielstwa zastępczego poprzez pozyskiwanie nowych niezawodowych rodzin zastępczych oraz zawieranie umów z istniejącymi już rodzinami na prowadzenie zawodowego rodzicielstwa zastępczego.
- 4) Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców zastępczych poprzez organizację szkoleń i grup wsparcia.
- 5) Promocja rodzinnej pieczy zastępczej oraz zwiększenie motywacji istniejących już rodzin poprzez zwiększenie wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych.
- 6) Wzmocnienie kadrowe asystentury rodzinnej o kolejne dwa etaty.
- 7) Zabezpieczenie finansowe na podwyżki wynagrodzeń w 2022 r. dla funkcjonujących już zawodowych rodzin zastępczych.
- 8) Poszerzenie bazy mieszkalnictwa chronionego.
- 9) Zapewnienie środków finansowych na remont i wyposażenie budynku Noclegowni.
- 10) Doposażenie mieszkań chronionych na Piastów Górnośląskich 4 w sprzęty zapewniające lepsze funkcjonowanie mieszkańców z niepełnosprawnością.
- 11) Zakup 5 kolejnych łóżek rehabilitacyjnych do wypożyczalni działającej w ramach MOPS Żory.